

บทที่ 3

ฮิญาบของอิสลาม - ภาคที่ 1

ฮิญาบนำเกียรติภูมิมาสู่สตรี

ยังมีอยู่เรื่องหนึ่งที่เราต้องอภิปรายกัน นั่นคือเรื่องเกี่ยวกับคำวิพากษ์วิจารณ์ที่มีผู้ กล่าวต่อต้านฮิญาบเหล่านั้นกล่าวว่าฮิญาบทำให้ศักดิ์ศรีและความน่านับถือของสตรีหมดไป ท่านก็ทราบแล้วว่าเกียรติภูมิของมนุษย์นั้นเป็นจุดหมายสำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์มาตั้งแต่มีถ้อยคำเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้น เราจะต้องให้ความนับถือต่อเกียรติภูมิของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีส่วนอยู่ในนี้ ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย ผิวดำหรือผิวขาว เป็นชาติหรือศาสนาใด บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในเกียรติภูมิของมนุษย์

มีผู้กล่าวว่าฮิญาบของอิสลามต่อต้านเกียรติภูมิของสตรี เรายอมรับสิทธิในความมีเกียรติของมนุษย์ เราจะอภิปรายกันว่าฮิญาบ (นั่นคือฮิญาบที่หลักการของอิสลามได้กล่าวไว้) ไม่แสดงความนับถือต่อสตรีหรือดูหมิ่นเกียรติภูมิของพวกเธอหรือไม่ ความคิดนี้มาจากความคิดที่ว่าฮิญาบกักขังสตรีทำให้เธอกลายเป็นทาสไป ความเป็นทาสย่อมเป็นเครื่องต่อต้านเกียรติภูมิของมนุษย์ คนเหล่านั้นกล่าวว่าผู้ชายได้นำฮิญาบมาใช้เพื่อจะได้สามารถเอาเปรียบผู้หญิงได้ ผู้ชายต้องการจับผู้หญิงไว้และขังเธอไว้ที่มุมหนึ่งในบ้าน ดังนั้นจึงเป็นการมองข้ามหรือเหยียดหยามต่อเกียรติภูมิของมนุษย์ เพื่อความน่านับถือ เกียรติและความสูงส่งของสตรีจึงได้มีการเรียกร้องให้ไม่มีฮิญาบ

ดังที่เราได้กล่าวมาแล้วและที่จะบรรยายต่อไปในภายหลังนั้น เราจะสรุปจากโองการต่าง ๆ ของอัลกุรอานว่าเรามีได้มีสิ่งใดที่เป็นการกักขังสตรี และความจำเป็นของการที่ต้องมีฮิญาบนั้นก็มิใช่เพื่อกักขังสตรี ถ้าผู้ชายมีหน้าที่จากความสัมพันธ์กับผู้หญิง หรือผู้หญิงมีหน้าที่จากความสัมพันธ์กับผู้ชาย ฮิญาบจะช่วยส่งเสริมและเพิ่มกำลังแก่หน่วยครอบครัวให้มากขึ้น นั่นก็คือมันมีความมุ่งหมายที่ชัดเจนอยู่แล้ว นอกจากนั้นจากแง่มุมที่เกี่ยวกับสังคม ฮิญาบก็

ยังมีความจำเป็นด้วย นั่นคือความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมนั้นจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อชายและหญิงผูกพันตนเองอยู่ในความสัมพันธ์ต่อกันและกันชนิดหนึ่ง

เพื่อสิทธิทางด้านจริยธรรมและความสมดุลทางด้านจริยธรรม รวมทั้งจิตใจอันสงบของสังคมจำเป็นจะต้องให้ชายและหญิงเลือกหนทางพิเศษในการมีความสัมพันธ์กันและกัน นี้มิได้เรียกว่าการกักขังหรือความเป็นทาส และก็มีได้ต่อต้านเกียรติภูมิของมนุษย์เลย

ดังที่เราได้เห็นแล้ว ถ้าผู้ชายออกจากบ้านไปโดยปราศจากเครื่องนุ่งห่ม เขาก็จะถูกตำหนิและโกรธเคืองและบางทีตำรวจอาจจับเขาก็ได้ หรือแม้แต่ถ้าผู้ชายออกจากบ้านไปโดยนุ่งแต่กางเกงนอนหรือกางเกงในเท่านั้นทุกคนก็จะขัดขวางมิให้เขาออกไปเพราะนั่นเป็นการต่อต้านเกียรติภูมิของสังคมกฎหมายหรือขนบประเพณีมีข้อบังคับอยู่ว่าเมื่อบุรุษออกจากบ้าน เขาก็ควรทำการปกปิดร่างกายและแต่งกายอย่างเต็มที่ ฉะนั้นการที่จะบอกให้เขาปกปิดร่างกายแล้วจึงออกจากบ้านนั้นเป็นสิ่งต่อต้านต่อเกียรติภูมิของมนุษย์เช่นนั้นหรือ?

ในทำนองเดียวกัน ถ้าผู้หญิงออกจากบ้านโดยปกปิดร่างกายภายในขอบเขตที่เราจะกล่าวถึงต่อไปในภายหลัง ผู้คนก็ย่อมจะมีความนับถือในตัวเธอมากขึ้น คือมันจะป้องกันการรบกวนรังควานจากผู้ชายที่ขาดศีลธรรมและจริยธรรม ถ้าผู้หญิงออกจากบ้านโดยปกปิดร่างกายให้ดี ก็ย่อมไม่ใช่แต่เพียงจะมีได้กีดกันเธอจากเกียรติภูมิของมนุษย์เท่านั้น แต่เกียรติภูมิของเธอจะเพิ่มพูนขึ้นด้วย ลองคิดถึงผู้หญิงที่ออกจากบ้านโดยเปิดเผยเพียงโบหน้าและฝ่ามือสองข้างซึ่งแสดงให้เห็นจากเครื่องแต่งกายและพฤติกรรมของเธอว่าไม่มีอะไรที่จะช่วยหรือดึงดูดผู้อื่นมาสู่ตัวเธอคือเธอมิได้เชิญชวนผู้ชายมาสู่ตัวเธอ เธอมิได้สวมเสื้อผ้าที่ชักชวนผู้ชาย หรือเดินในท่าที่จะดึงดูดความสนใจมาสู่ตัวเธอเองและมิได้พูดจาในแบบที่ดึงดูดความสนใจดูเถิด

บางครั้งเสื้อผ้าของบุคคลก็พูดได้ รองเท้าของเขาหรือของเธอก็พูดได้ ท่าทางในขณะที่พูดของเขาหรือเธอก็พูดอะไรได้เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น ลองนึกถึงผู้ชายที่พูดจาด้วยท่าทางที่แสดงว่า “กลัวฉันทิ” หรือแต่งกายในแบบที่ตรงตามขนบธรรมเนียมประเพณี คือสวมเสื้อคลุมมีผ้าโพกศีรษะและไว้เครา

ลา (นี่กล่าวตามธรรมเนียมของชาวตะวันออกกลางของผู้เขียน) ก็ย่อมจะเหมือนกับว่า เขาพูดกับผู้ที่พบเห็นว่า “จงนับถือฉัน”

เป็นไปได้ที่สตรีจะสวมเสื้อผ้าในลักษณะที่เป็นคนที่น่านับถือ และเห็นได้ในหมู่ผู้คน และก็เป็นไปได้อีกเหมือนกันที่เธอจะสวมเสื้อผ้าและเดินด้วยท่าทางที่เหมือนกับจะบอกว่า “ตามฉันมาซิ” ก็การที่ผู้หญิงจะออกจากบ้านในเสื้อผ้าที่เรียบ ๆ ด้วยท่าทางที่ไม่เหลาะแหละและขยับขยับแข็ง ไม่ตั้งใจดึงดูดความสนใจของผู้ทุกคนที่เธอผ่านไปนั้นมิได้เกิดจากความรู้สึกในเกียรติภูมิของผู้หญิง เกียรติภูมิของผู้ชาย และเกียรติภูมิของสังคมดอกหรือ?

ถ้าเธอทำอะไรที่มีได้ทำให้ผู้ชายเขวไป หรือหันเหความสนใจของเขา มาจากสิ่งที่เขากำลังทำอยู่ นับเป็นการต่อต้านเกียรติภูมิของผู้หญิงกระนั้นหรือ? หรือว่าเป็นการต่อต้านเกียรติภูมิของสังคม? ถ้าใครพูดอะไรซึ่งเหมือนอย่างที่มีอยู่ในสังคมที่มีไซอิสลาม ว่าผู้หญิงควรต้องถูกขังไว้ในบ้านและควรจะมีสิทธิที่จะคบค้าสมาคมใครนอกบ้าน นี่ก็ไม่เกี่ยวข้องกับอิสลาม ถ้าหลักการของอิสลามมีอยู่ว่า ไม่อนุญาตให้ผู้หญิงออกจากบ้าน ถ้าเราถามว่าผู้หญิงจะไปซื้อของจากร้านที่มีผู้ชายเป็นผู้ขายได้หรือไม่ และมีคำตอบว่าไม่ได้ นั่นก็คือการห้าม ถ้ามีใครถามว่า “จะยอมให้ผู้หญิงไปร่วมในการประชุม การชุมนุมทางศาสนาได้หรือไม่? ถ้าตอบว่าไม่ได้ นั่นเป็นการห้าม ถ้าจะถามว่าผู้หญิงจะไปพบกันและกันได้ไหม? ถ้าหากว่ามีใครตอบว่าห้าม ทำสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด ผู้หญิงต้องนั่งอยู่แต่ที่มุมบ้าน ออกจากบ้านไปไหนไม่ได้ นี่อาจจะเป็นไปได้แต่อิสลามไม่เคยกล่าวไว้ดังนี้

เรากล่าวว่านี่ขึ้นอยู่กับเหตุผลสองอย่าง อย่างหนึ่งคือขึ้นอยู่กับสิ่งที่ดีเพื่อครอบครัว นั่นคือผู้หญิงต้องไม่ทำอะไรที่จะรบกวนสถานะการณ์ในครอบครัวของเธอ ถ้าผู้หญิงจะออกจากบ้านไปยังบ้านพี่น้องหญิงของเธอโดยที่พี่น้องหญิงของเธอนั้นเป็นคนเสเพลเลวทราม หรือแม้แต่จะไปเยี่ยมมารดาของเธอ แต่การไปเยี่ยมเยียนนั้นจะมีผลทำให้ครอบครัวต้องวุ่นวายโกลาหลไปสัปดาห์หนึ่ง การกระทำเช่นนั้นก็ควรเป็นของต้องห้าม ครอบครัวจะต้องไม่ถูกรบกวน

พื้นฐานข้อที่สองก็คือ ตามคำสั่งของอัลกุรอาน การออกจากบ้านจะ

ต้องไม่ใช่เพื่อไปเที่ยวโอ้อวดตัวเอง ไปรบกวนความสงบเรียบร้อยของผู้อื่น หรือไปกีดขวางการทำงานของคนอื่น แต่ถ้าไม่เป็นอย่างนี้แล้วก็ไม่เป็นปัญหา

คำสั่งให้แจ้งให้ทราบก่อนที่จะเข้าไปในบ้านใคร

บัดนี้เราจะอภิปรายถึงโองการในอัลกุรอาน และหลังจากที่เราอธิบายให้ทราบว่า ผู้อธิบายอัลกุรอานได้อธิบายถึงโองการนั้น ๆ ว่าอย่างไรแล้ว ด้วยความช่วยเหลือของหะดีษซึ่งกล่าวถึงเรื่องนี้รวมทั้งบทบัญญัติแห่งกฎหมายศาสนาในเรื่องนั้น เราก็ตอบใจได้แจ่มแจ้งขึ้น โองการที่เกี่ยวข้องกับฮิญาบนั้นมีอยู่ในซูเราะฮ์ศูรูรกับซูเราะฮ์อะหฺซาบ เราจึงจะกล่าวถึงซูเราะฮ์ทั้งสองนี้

เราจะเริ่มอภิปรายด้วยการอัญเชิญโองการในซูเราะฮ์ศูรูรมาก่อน โองการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องฮิญาบก็คือโองการที่ 30 และ 31 แห่งซูเราะฮ์ศูรูร แต่ยังมีอีก 3 โองการที่อยู่ก่อนหน้านั้นซึ่งเป็นบทนำในเรื่องฮิญาบและเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ไม่มากก็น้อย

“**โอ้ผู้ศรัทธา จงอย่าเข้าไปในบ้านผู้ใดที่มีใช่บ้านของสุเจ้าเอง จนกว่าเจ้าจะได้อุญาตและทักทายผู้คน ในนั้นแล้ว นับเป็นสิ่งที่ดีกว่าสำหรับเจ้า บางทีเจ้าจะจดจำไว้**” (24:26)¹ โองการนี้บรรยายถึงหน้าที่ของผู้ชายที่มีใช่มะหฺรอม ที่มีต่อบ้านเรือนของผู้อื่น นั่นคือบ้านของผู้ที่ภรรยาของเขามีได้เป็นมะหฺรอมกับผู้ที่ไปนั้น แน่نون มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับผู้ที่เป็นมะหฺรอมอยู่ซึ่งเราจะกล่าวถึงในภายหลัง และมีสถานที่บางแห่งที่ไม่เจาะจงสำหรับผู้ที่เป็นมะหฺรอม บัดนี้เราจะกล่าวถึงสิ่งที่คนที่ต้องการจะเข้าไปในบ้านของผู้อื่นควรจะทำ

ก่อนอื่นขอให้ข้าพเจ้ากล่าวว่า ในระหว่างยุคสมัยแห่งญาฮิลียะฮ์ ก่อนหน้าที่จะมีวะฮีย์ของอัลกุรอานนั้น ตามบ้านเรือนยังไม่มีการใช้กุญแจกัน ถ้าใครต้องการจะเข้าบ้านเขาก็จะกดกริ่งที่ประตูบ้าน การปิดประตูเพื่อกันขโมยฮิลียะฮ์ ก็เช่นเดียวกับตามชนบทนั้นแหละ คนที่เคยอยู่ในชนบทอย่างข้าพเจ้ารู้ว่าเขาไม่มีการปิดประตูกัน ประตูตรงลานบ้านจะเปิดอยู่ตลอดเวลา ในที่บางแห่งยังไม่มีธรรมเนียมใส่กลอนประตูในตอนกลางคืนเสียด้วยซ้ำไป ในหมู่บ้าน

ฟาริมานซึ่งเป็นหมู่บ้านอยู่ใกล้กับกรุงเตหะรานที่ข้าพเจ้าเคยอยู่นั้น ข้าพเจ้าไม่เคยจำได้เลยแม้แต่ครั้งเดียวว่าประตูที่ลานบ้านเคยปิด ขโมยขโจรก็มีอยู่น้อยเหลือเกิน

ประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นว่าคนเหล่านั้น(โดยเฉพาะในนครมักกะฮ์)มักจะไม่ปิดประตูบ้านกัน ในอิสลามนั้นมีกฎหมายฉบับหนึ่งออกมาว่าไม่มีใครสามารถเป็นเจ้าของบ้านในนครมักกะฮ์ได้ แน่นอนยอมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอยู่ในหมู่นักกฎหมายศาสนา บรรดาอิหม่ามและกลุ่มชาฟีอีเห็นพ้องว่าที่ดินในนครมักกะฮ์นั้น ไม่อาจเป็นของบุคคลใดได้ หมายความว่ามันเป็นของมุสลิมทั้งมวล ผู้ใดจะซื้อขายที่ดินในนครมักกะฮ์ไม่ได้ บ้านทั้งหมดก็เป็นของประชาชนทั้งหมด ในเรื่องมัสญิดก็เช่นกัน ใน*ซูเราะฮ์ฮัจญ์* กล่าวว่าผู้คนที่อยู่ที่นั่นและคนที่มาจากนอกบริเวณนั้น ไม่มีความแตกต่างอะไรกัน

การเข้าบ้านในทุกวันนี้ในนครมักกะฮ์นั้นหาได้สอดคล้องกับกฎหมายของนิกายชีอะฮ์ หรือกับกฎหมายส่วนมากของนิกายสุนนีไม่ ที่ดินบ้านเรือนที่นั่นต้องตกอยู่ภายใต้ข้อบังคับนานาชาติ ไม่มีใครมีสิทธิ์ที่จะสร้างข้อจำกัดไว้ที่นั่นและไม่ยอมให้ใครเข้าไปในนครนั้น ก็เช่นเดียวกับห้องในมัสญิดนั่นเอง ใครคนหนึ่งอาจจะมีห้องอยู่ในมัสญิด มัน是他的 แต่เขาก็ไม่มีสิทธิ์ที่จะหวงห้ามผู้อื่นมิให้เข้าไปในนั้น บุคคลไม่มีสิทธิ์ที่จะปิดห้องที่ว่างอยู่ ถ้าใครต้องการใช้ห้องนั้นเขาก็ย่อมมีสิทธิ์ที่จะใช้ได้

บุคคลแรกที่ออกคำสั่งให้ติดประตูไว้ตามบ้านก็คือ มุอาวิยะฮ์ บ้านต่าง ๆ ในนครมักกะฮ์ห้ามทำเช่นนี้ นี่เป็นสถานะการณ์ทั่วไป

ในสมัยญาฮิลียะฮ์นั้น ชาวอาหรับไม่มีธรรมเนียมที่จะบอกว่าตนต้องการได้รับอนุญาตเข้าไปในบ้าน พวกเขารู้สึกว่าการขออนุญาตเข้าไปในบ้านนั้นเป็นการดูถูกดูหมิ่น อัลกุรอานได้กล่าวไว้ในอีกโองการหนึ่งว่า ถ้าท่านขออนุญาตแล้ว แต่ไม่ได้รับอนุญาตก็จงกลับไปเสีย เรื่องนี้บางคนอาจจะถือว่าเป็นการดูถูกกันก็ได้ แต่การที่อัลกุรอานเน้นในเรื่องนี้ นั้นเป็นบทนำอันหนึ่งของฮิญาบ เพราะผู้หญิงทุกคนที่อยู่ในบ้านย่อมไม่ต้องการให้ใครเห็นหรือมีฉะนั้นเธอก็ไม่อยากจะพบใคร ได้มีโองการหนึ่งลงวะฮีย์มาว่า “และเมื่อสุเจ้าถามอะไรแก่ภรรยาของเขา จงถามพวกเธอจากเบื้องหลังม่าน (ฮิญาบ)”

(33:54)²

ดังนั้นผู้ที่เข้าไปในบ้านของคนอื่นจะต้องขออนุญาตเข้าไปเสียก่อน เมื่อเจ้าของบ้านตกลงแล้วจึงเข้าไปได้ ถึงแม้ว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะรู้อยู่แล้วก็ตามว่าเขาต้องการจะเข้าไปก็ตาม

ท่านศาสดาผู้พิสุทธ์ได้กล่าวว่า “เพื่อที่จะบอกว่าท่านจะเข้าไป จงเอ่ยพระนามของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าด้วยเสียงอันดัง” ต่อมาภายหลังข้าพเจ้าได้ทราบว่ามีคำที่มุสลิมพูดอย่างเช่น “ฮาอัลลอฮฺ” (โอ้พระองค์อัลลอฮฺ) ก่อนจะเข้าไปนั้นเป็นการใช้ตามคำสั่งนี้

ดังนั้นจงแจ้งเสียก่อน และจะเป็นการดีกว่าสักเพียงไหนเมื่อการแจ้งนี้จะกระทำโดยการเอ่ยพระนามของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า ท่านศาสดา(ช.ล.)ทำเช่นนี้อยู่เสมอ จนท่านถูกถามว่า “นี่เป็นข้อบังคับทั่วไปเช่นนั้นหรือเมื่อเราจะเข้าไปในบ้านของพี่สาวน้องสาวเรา ลูกสาวเรา หรือสามีของเรา?” ท่านก็ตอบว่า “เมื่อมารดาของท่านมิได้แต่งตัวเรียบร้อย นางจะต้องให้ท่านเห็นหรือ?” พวกเขาจึงกล่าวว่า “ไม่ต้องการ” ท่านจึงกล่าวว่า “ถ้าเช่นนั้นกฎเกณฑ์นี้ก็ใช้กับการเข้าไปในบ้านของมารดาของท่านด้วย จงอย่าเข้าไปโดยไม่ประกาศเสียก่อน”

เมื่อท่านศาสดาจะเข้าไปในบ้านของผู้อื่น ท่านก็จะไปยืนอยู่ข้างหลังประตูห้องตรงที่คนในบ้านจะได้ยินเสียงของท่านได้ และจะพูดตั้ง ๆ ว่า “อัลลา มูโลกุม ยาอะหุลาลบัยท์” ท่านกล่าวว่า “ถ้าท่านไม่ได้ยินคำตอบ บางทีคนในบ้านอาจจะไม่ได้ยินท่านก็ได้ จงพูดซ้ำอีกด้วยเสียงดัง ๆ ถ้ายังไม่ได้รับคำตอบอีกก็จงพูดซ้ำอีกเป็นครั้งที่สาม ถ้าหลังจากที่ท่านเอ่ยออกมาสามครั้งแล้วก็ยังไม่ได้รับคำตอบ ก็หมายความว่าผู้นั้นไม่อยู่บ้านหรือไม่ต้องการให้ท่านเข้าไป ดังนั้นจงกลับไปเสีย” ท่านศาสดาผู้บริสุทธิ์(ช.ล.) กระทำเช่นนี้มีเรื่องเล่ามากมายเกี่ยวกับการนี้ อย่างเช่นเมื่อท่านต้องการจะเข้าไปในบ้านบุตรของท่าน ท่านก็จะเอ่ยคำทักทายออกมาดัง ๆ ถ้าเธอตอบมาท่านจึงจะเข้าไป ถ้าท่านเรียกถึงสามครั้งแล้วเธอยังไม่ตอบ ท่านก็จะกลับไป

ตรงนี้น่าจะให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับความแตกต่างของคำว่า ฮ์รและบัยตุ ในภาษาอาหรับไว้บ้าง ฮ์รคือสิ่งที่เราเรียกว่าลานบ้าน ส่วนห้องนั้นเรียกว่า บัยตุ

อัลกุรอานกล่าวถึง**บัยตุ**นั้นคือเมื่อท่านต้องการเข้าไปในห้องของผู้อื่น เนื่องจากประตูที่ลานบ้านมิได้ปิด ลานบ้านจึงมิได้ถือว่าเป็นบริเวณส่วนตัว นั่นก็คือถ้าสตรีแต่งกายชนิดที่ไม่ต้องการให้ใครเห็น เธอก็ไม่ควรแต่งเช่นนั้นในลานบ้าน เธอควรเข้าไปเสียในห้อง ลานบ้านเป็นเครื่องปกป้องห้อง ถ้าปิดประตูเสีย และโดยปกติลานบ้านจะมีกำแพงสูง ผู้หญิงยังคงถือว่าลานบ้านเป็นสถานที่ส่วนตัวในระดับหนึ่ง **บัยตุ**นั้นหมายถึงสถานที่ส่วนตัวซึ่งผู้หญิงไม่ต้องการให้คนแปลกหน้าแลเห็นเธอ

“นี่คือสิ่งที่บริสุทธิ์กว่าสำหรับ**สุเจ้า**” นั่นก็คือพระบัญชาที่พระเจ้าเป็นเจ้าทรงประทานมาให้ นั่นเป็นสิ่งที่ดีกว่าสำหรับท่าน เพราะมันประกอบด้วยความดีงาม ไม่ไร้เหตุผล “จงรู้เถิดว่านี่คือสิ่งที่ดี”

“และหากว่า**สุเจ้า**ไม่พบผู้ใดในนั้น จงอย่าได้เข้าไปจนกว่าเจ้าจะได้รับอนุญาต และถ้าเจ้าได้รับคำบอกเล่าให้ “กลับไป” นั่นก็เป็นสิ่งที่บริสุทธิ์กว่าสำหรับเจ้า พระเจ้าเป็นเจ้าทรงทราบดีในสิ่งที่เจ้ากระทำ” (24:27) “ไม่มีความผิดสำหรับเจ้าที่เจ้าจะเข้าไปในบ้าน ที่ไม่มีผู้อยู่อาศัย ณ ที่ซึ่งในนั้นคือความยินดีสำหรับเจ้า พระเจ้าเป็นเจ้าทรงทราบสิ่งที่เจ้าเปิดเผยและสิ่งที่เจ้าปกปิดไว้” (24 :28)³ นี่คือนิสัยที่ชาวอาหรับเข้าใจได้ยากมาก การขออนุญาตเข้าไปในบ้านก็ยากอยู่แล้วสำหรับพวกเขา แล้วยังถูกสั่งให้กลับไปเสียอีก การกลับไปนั้นแทบจะเป็นไปไม่ได้ทีเดียว มันเป็นการตูดูกันดี ๆ นี้เอง

ในโองการที่ว่า “ไม่มีความผิดสำหรับเจ้า....” ก็ได้เกิดข้อยกเว้นขึ้นมา กฎเกณฑ์นี้จะใช้เมื่อเราต้องการจะเข้าไปในที่อยู่ของทุกคนหรือว่าที่อยู่ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดกันแน่ อัลกุรอานกล่าวว่านี้ไม่ใช่กฎเกณฑ์ทั่วไป ใช้กับบ้านของคนบางคนเท่านั้น

บ้านคือสถานที่ส่วนตัว เป็นสถานที่สำหรับใช้ชีวิตเป็นส่วนตัว แต่ถ้ามันมิได้เป็นดังนั้นก็ไม่ต้องขออนุญาต ตัวอย่างเช่นถ้ามีโรงเตี๊ยมอยู่และท่านมีธุระที่จะต้องทำ ท่านจะต้องขออนุญาตเพื่อเข้าไปหรือไม่? ก็ไม่ต้อง สถานที่เช่นนี้ไม่ต้องขออนุญาตให้ แล้วสถานอาบน้ำสาธารณะเล่า? ก็ไม่ต้องขออนุญาตเหมือนกัน “ไม่มีความผิดสำหรับเจ้า...” ถ้าท่านมีธุระที่จะต้องเข้าไปในสถานที่ที่มีใช้บ้านอยู่อาศัย “พระเจ้าเป็นเจ้าทรงทราบถึงสิ่งที่เจ้า

เปิดเผยและสิ่งที่เจ้าปกปิด”

จากคำว่า “ไม่มีผู้อยู่อาศัย” นี้เอง เราก็อาจเข้าใจถึงปรัชญาที่ว่าทำไมเราจึงเข้าไปในบ้านของผู้อื่นโดยไม่ได้ประกาศให้เขาทราบเสียก่อนไม่ได้ ปรัชญาข้อแรกก็คือเขามีภรรยาและอีกเหตุผลหนึ่งก็คือ บ้านเป็นสถานที่ส่วนตัวของบุคคล บางทีอาจจะมီးอะไรที่คนในบ้านไม่อยากจะให้คนอื่นเห็นก็ได้

ดังนั้นเมื่อคน ๆ หนึ่งเข้าไปในสถานที่ส่วนตัวในบ้านของอีกคนหนึ่ง เขาจึงต้องประกาศตนเสียก่อน ผู้ที่จะเข้าไปจะต้องประกาศว่าเขาต้องการจะเข้าไปถึงแม้ว่าเขาจะทราบดีแล้วก็ตามว่าอีกฝ่ายหนึ่งอนุญาตให้เขาเข้าไปอยู่แล้ว ท่านรู้หรือว่าเขายินยอมอย่างเต็มที่ที่จะให้ท่านเข้าไป แต่ท่านก็ยังคงต้องรู้ว่า ท่านกำลังจะเข้าไปรบกวนความเป็นส่วนตัวของเขา

คำสั่งให้ “ทอดสายตาลงต่ำ”

“จงกล่าวแก่ชายผู้ศรัทธาให้เขาทอดสายตาของเขาลงต่ำและระมัดระวังร่างกายส่วนอันเป็นที่สงวนของเขา นั่นจะเป็นการบริสุทธิ์กว่าสำหรับเขา พระผู้เป็นเจ้าทรงทราบดีถึงสิ่งที่เขากระทำ” (24:30)⁴

“จงกล่าวแก่หญิงผู้ศรัทธาให้นางทอดสายตาของนางลงต่ำและระมัดระวังร่างกายส่วนที่เป็นที่ลับของนางและอย่าได้เปิดเผยเครื่องประดับของนางนอกจากส่วนที่อยู่ข้างนอก และให้นางทิ้งผ้าคลุม(กุมัร)ลงเหนือทรวงอกของนาง และอย่าได้เผยให้เห็นเครื่องประดับนอกจากแก่สามีของนาง บิดาของนาง หรือบิดาของสามี หรือบุตรของนางหรือบุตรของสามี หรือพี่ชายน้องชายของนางหรือบุตรของพี่ชายน้องชาย หรือบุตรของพี่สาวน้องสาว หรือผู้หญิงของนางหรือสิ่งที่มีมือขวาของนางเป็นเข้าของ หรือชายผู้รับใช้นางซึ่งไม่มีความปรารถนาทางเพศแล้ว หรือเด็ก ๆ ที่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ อันเป็นที่สงวนของสตรี และจงอย่าปล่อยให้นางกระต๊อบเท้าเพื่อว่าผู้คนจักรู้ถึงเครื่องประดับของนางที่ถูกปกปิดอยู่ และจงหันไปสู่พระผู้เป็นเจ้าด้วยกันเถิด โอ้ บรรดาเจ้าผู้ศรัทธา เพื่อว่าสุเจ้าจะได้เจริญรุ่งเรือง” (24:31)⁵

ในข้อความที่ว่า “จงกล่าวแก่ชายผู้มีศรัทธาให้ลดสายตาของเขาลง

คำ” นั้นมีอยู่สองคำที่เราต้องให้คำจำกัดความ คำหนึ่งคือคำว่า *มัดยฺ* และอีกคำหนึ่งคือ *อับซฺ* คนที่กล่าวว่า *อับซฺ* ซึ่งเป็นพหูพจน์ของ *บาชฺ* นั้นไม่จำเป็นต้องมีคำอธิบายอันใดเพราะมันหมายถึงนัยตา แต่คำว่า *อับซฺ* จริง ๆ นั้นหมายถึง “สายตา” ถ้าพูดว่า “*อัยนุ*” อย่างในคำว่า *ฆอมดุอัยนุ* ก็จะหมายความว่า “หลับตาของพวกเขา” ในกรณีนี้มันคงต้องมีความหมายเฉพาะอะไรสักอย่างหนึ่ง คำว่า *มัดยฺบาชฺ* หมายถึงอะไร *มัดยฺ* หมายถึง “ลดลงต่ำ” หรือ “ทอดลง” ไม่ใช่ “ปิด” หรือ “หลับตา” เราจะเห็นได้ในอีกโองการหนึ่งคือ “จงเดินอย่างสงบเสงี่ยมและลดเสียงของสุเจ้าลงให้เบา (*ยามัดคฺวุ*) เสียงที่น่าฟังที่สุดก็คือเสียงของลา” (31:19)⁶ นิมิต्तได้หมายความว่าให้เจียบ เสียงของคนเราควรตั้งปานกลาง ในทำนองเดียวกัน “การทอดสายตาลงต่ำ” ก็หมายถึงไม่ให้มองเขม็ง ไม่ให้จ้องนั่นเอง

ในหะดีษอันมีชื่อเสียงของฮินุ อิบนุ อบี ฮาละฮฺ ซึ่งบรรยายถึงท่านศาสดา (ช.ล.) ได้มีบันทึกไว้ว่า “เมื่อท่านดีใจ ท่านจะทอดสายตาลงต่ำ”⁷ แน่นอนนี้มีได้หมายความว่าท่านหลับตาลง

มัจลิซฺในแคว้นพิหาร ได้แปลความหมายเกี่ยวกับท่านศาสดาไว้ดังนี้ “ท่านจะปกปิดสายตาและก้มหน้าเสีย ท่านทำดังนี้เพื่อว่าจะได้ไม่มีผู้เห็นความดีใจของท่าน”

ในหนังสือ *นะฮฺญุลบะลากอฮฺ* ท่านอลีได้กล่าวแก่อิมามหะซันบุตรของท่านเมื่อตอนที่ท่านมอบธงให้แก่ท่านหะซันในสงครามแห่งญะมาล ว่า “ถึงแม้ว่าขุนเขาจะถอนราก ก็จงอย่าได้ทิ้งที่ของเจ้าไป จงกักฟัน (เพื่อความเดือดดาลของเจ้าจึงได้เพิ่มขึ้น) เปิดศีรษะแก่พระผู้เป็นเจ้า และจิกเท้าของเจ้าลงในพื้นดิน สำนวณกำลังของข้าศึกและทอดสายตาของเจ้าลง”⁸ นั่นก็คือ “จงอย่าจ้องมองดูข้าศึก”

อันที่จริงนั้นมีการมองอยู่สองวิธี วิธีหนึ่งคือมองดูผู้นั้นอย่างระมัดระวังราวกับว่าท่านกำลังประเมินค่าของบุคคลนั้นอยู่โดยอาศัยท่าทางหรือเครื่องแต่งกายของเขา และการมองอีกอย่างหนึ่งคือในเวลาพูดกับผู้นั้นท่านก็มองไปด้วย เนื่องจากว่าการมองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสนทนา นี่เป็นการมองซึ่งเป็นการนำทางและเป็นวิธีการพูดอย่างหนึ่ง เป็นการมองแบบเป็นสื่อสาร

ส่วนการมองอย่างแรกเป็นชนิดที่เป็นไปอย่างอิสระ ดังนั้นจึงมีประโยคว่า
“จงกล่าวแก่ผู้ศรัทธามิให้จ้องดู หรือเกี่ยวพาราศีต่อผู้หญิง”

คำสั่งให้ระมัดระวังอวัยวะอันเป็นของสงวน

ในประโยคต่อมาอัลกุรอานกล่าวว่า “จงกล่าวแก่ชายผู้มีศรัทธา...ให้
ระมัดระวังปกปิดอวัยวะอันเป็นของสงวนของพวกเขา” (24:30) ให้รักษา
ให้พ้นจากอะไรหรือ? ก็จากทุก ๆ สิ่งที่ไม่ถูกต้อง ระวังรักษามันให้พ้นจาก
ความชั่วช้าและจากสายตาของผู้อื่นนั่นเอง

ดังที่ท่านทราบอยู่แล้ว ชาวอาหรับในสมัยญาฮิลียะฮ์นั้น ไม่มีธรรม-
เนียมในการปกปิดอวัยวะอันเป็นของสงวนของตน อิสลามได้มากและตั้งข้อ
บังคับให้ปกปิดบริเวณนั้นเสีย

น่าจะสังเกตว่าอารยธรรมตะวันตกปัจจุบันนี้ กำลังดำเนินตรงไปยัง
นิสัยของชาวอาหรับสมัยก่อนอิสลามคือในสมัยแห่งอวิชชา และพวกเขาพยายาม
ดักทอปรัชญาอยู่เรื่อยไปเพื่อพิสูจน์ว่า การเปลือยร่างนั้นเป็นสิ่งที่ดี รัส
เซลกล่าวไว้ในบทความเรื่อง “เกี่ยวกับเรื่องวินัย” ว่าจริยธรรมที่ปราศจาก
เหตุผล หรือข้อห้ามอีกอย่างหนึ่งก็คือ พ่อแม่จะบอกให้ลูก ๆ ปกคลุมตัวเอง ซึ่ง
มีแต่จะสร้างความอยากรู้อยากเห็นให้มากขึ้นในตัวเด็ก และกล่าวว่าพ่อแม่ควร
แสดงอวัยวะทางเพศให้เด็ก ๆ ดูเพื่อว่าลูก ๆ จะได้รู้เสียแต่แรกเลยว่ามีอะไรอยู่
และเดี๋ยวนี้พวกเขาก็กำลังทำอย่างนั้นกันอยู่

แต่อัลกุรอานกล่าวว่า “และจงระวังปกปิดอวัยวะอันเป็นของสงวน
ของเจ้า” ทั้งจากความเลวทรามชั่วช้าและจากสายตาของผู้อื่น การปกปิดส่วน
ที่เป็นของสงวนนั้นเป็นข้อบังคับในอิสลามนอกจาก แนนะ ระหว่างสามีภรรยา
และถือว่าการกระทำที่ไม่ดีที่สุดในอันที่แม่จะเปลือยร่างต่อหน้าบุตรชาย
ของตน หรือว่าพ่อจะเปลือยร่างต่อหน้าบุตรสาวของตน

“นั่นจักเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์กว่าสำหรับพวกเขา พระผู้เป็นเจ้าทรงทราบ
ดีถึงสิ่งที่พวกเขากระทำ”⁹ (24:30) ท่านศาสดา (ช.ล.) กล่าวว่า นับตั้งแต่วัย
เด็กเป็นต้นมาย่อมมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นหลายต่อหลายครั้ง ท่านรู้สึกว่ามี
พลังอีกอย่างหนึ่งอยู่ในตัวท่านและพลังนั้น ไม่ยอมให้ท่านนำสิ่งต่าง ๆ ที่เคย

ทำกันมาในสมัยอวิชชามาใช้ ท่านกล่าวว่าครั้งหนึ่งเมื่อสมัยที่ท่านยังเป็นเด็ก ท่านกำลังเล่นอยู่กับพวกเด็ก ๆ ช่างปูนกำลังสร้างบ้านหลังหนึ่งให้ชาวกุเรชคนหนึ่งทีใกล้ ๆ นั้น พวกเด็ก ๆ ก็สนุกสนานอยู่กับการช่วยช่างก่อสร้างโดยนำเอาหินอิฐ ฯลฯ มาให้พวกเขา เด็ก ๆ จะขว้างวัตถุเหล่านี้มาโดยเอาใส่ไว้ในกระโปรงสีขาวตัวยาว ๆ ของพวกเขา (ซึ่งข้างใต้นั้นพวกเขามีได้สวมอะไรไว้) แล้วเอามาเทไว้ตรงหน้าช่างก่อสร้าง ในการกระทำเช่นนั้น อวัยวะส่วนที่เป็นของสงวนของพวกเขาก็จะเผยออกมาให้เห็น ท่านศาสดา(ซ.ล.)เล่าว่าในขณะที่ท่านเอาหินก้อนหนึ่งใส่ในกระโปรงตัวยาวของท่านและกำลังจะลุกขึ้น ก็มีอะไรบางอย่างมาติดตัวท่านไว้และกระทบกระโปรงของท่าน เมื่อท่านทำใหม่ก็รู้สึกเช่นเดิมอีก ท่านจึงทราบว่าไม่ควรทำเช่นนั้น ท่านก็มีได้ลองทำอีกเลย¹⁰

“จงกล่าวแก่หญิงผู้มีศรัทธาให้พวกนางลดสายตาของนางลงต่ำ.....”

(24:31) ท่านจะเห็นได้ว่าในโองการทั้งสองนี้ ข้อบังคับสำหรับผู้ชายและผู้หญิงเป็นเช่นเดียวกัน นี่มิใช่สิ่งที่สั่งเฉพาะผู้ชายเท่านั้น ตัวอย่างเช่นถ้าผู้หญิงถูกห้ามมิให้จ้องมอง แต่ชายไม่ได้ถูกห้าม ก็จะมีข้อแตกต่างว่าการกระทำเช่นนั้น ๆ ใช้ได้สำหรับผู้ชาย แต่ใช้ไม่ได้สำหรับผู้หญิง ฉะนั้นจึงเป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่าเมื่อไม่มีข้อแตกต่างระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายแล้ว มันก็ย่อมมีความมุ่งหมายอีกอย่างหนึ่งซึ่งเราจะได้อภิปรายกันในบทต่อไป

1. อัลกุรอาน 24:26
2. อัลกุรอาน 33:53
3. อัลกุรอาน 24:27-28
4. อัลกุรอาน 24:30
5. อัลกุรอาน 24:31
6. อัลกุรอาน 31:19
7. คัมภีร์อัลกุรอาน, ซาฟี, 24:31 เล่าจากหะดีษของท่านอลีอิบน์ อิบรอฮีมกุมมีย์
8. นะซุญุล-บะลากอฮฺ คำสอนที่ 110
9. นะซุญุล-บะลากอฮฺ คำสอนที่ 227
10. อิบน์ อิบิล ฮาดีด, ชัรเฮอัล-นะซุญุล อัล-บะลากอฮฺ คำสอนที่ 190